

-Pamebhamε

"Nimlɔɔ : 25 "Su : -Gbeko -Kwε : 2008

"Su -bha 'sëédhε -mü "Gwεetaawo

'wɔn -taɔng -ma 'gü 'sëédhε

Dhiang -nu 'ö 'kwa dho -kpan -a -nu -bha, -a -nu -gɔ -nu =nε :

Kwaa- 'në do 'ö =ya kë didhetëë 'kpïi- do 'ka "Kɔdivuua

-Pameame -bha 'dho 'ö wo "kwi "sε 'gü =Dhusi ("Sεnng 'Petëësibuu)

Dhebë -nu -bha zuadhe 'ö -gban "trüüng -yua -bha

Kwaa- =danwo pö "sε 'gü -wɔn

Kwaa- "yuu -mü

-Më 'ö 'kwa- "yuu sü ?

-Ka -dhεga ! -Kwε do 'ö 'kwa- 'gü ya kwa -Zlaan nuwεε -bho -dedewo. Kwa kë- -ma yuënggü =dhε kwaa- 'në do =ya kë 'wɔn "pεpε 'ö -gban kurannng -wɔn waa- "sënnng, diama 'ö -da 'ka -a "wεε 'bha -nu -bha kwaa- "Kɔdivuua -sε ya- 'gü bha, kwa -de ga -a 'në do =ya kë didhetëë 'ka -a =gban "pεpε -gɔ "dhiü, 'ö 'wo- dhε -Dhuua "Zɔɔmi.

-A 'dhε 'ö ya 'zü, 'wɔn do bha, -a 'bha -mü. "Su do 'ö -kë -Gbeko 'ka 'ö "kwi 'dhö- dhε zue 'ö ya, -a -bha -dhekpaɔyi -kaɔng do ö ga do (11) bha- 'ka, kwaa- "sε -gɔ "dhiü -mε 'ö -kë Plezidanng Gbagbo Lorannng 'ka bha, -yö kë kwaa- 'në do 'ö 'wo- dhε kolonelö 'Magbli Dhifɔnnngsü 'ö -kë =la -mε 'kpïi- 'ka bha, -waa -ya -duεε 'kpïi- -dede

'gü 'Biya. "Duangdhiü "pεpε 'ö 'wo "Kɔdivuua bha, yö =në ya kë -a -nu -bha didhetëë 'ö- -nu =gban "pεpε -gɔta, -a 'ka. -Yö -yö mε -blεεsü 'ö gun Yanmiεε Kona 'ka bha, =në- ziaandhö. 'Wɔn bha- -kë "dhü -sü bha 'gü, Danwo pö -mε -nu 'gbε -dede -wo kë -dho Plesidanng nuwεε -dhε 'gü. Kwaa- =dhuutii 'ö -kë -Tia 'Zakö 'ka -yö kë "yi -kpɔ Gbagbo -bha. 'Mε 'ö

'wo kë dho bha, -a -nu -yö "dhiü -mε =në gun Due Omεε Misielë 'ö -kë dhiangdhüsüme (avoka) -nu =gban -gɔmε 'ka "Kɔdivuua -dhε ya 'gü bha -a 'ka. 'Wɔn bha -yö kë -dhi -Gbagbo -dhε -dedewo. =Ya kë "dhü kö kwa -Zlaan nuwεε -bha -dedewo.

L'orthographe DAN

Voici ce que nous pouvons utiliser pour savoir lire et écrire en langue dan.			ëë	"këë	daba	ü	'gü	intérieur
Les consonnes et les voyelles que vous ne voyez pas ici sont les mêmes qu' en français.			ën	'kën	rassasier	üü	"güü	amère
Attention:			ëën	=klëën	entourer	ün	=blün	miette
1. c, h, j, qu et x n'existent pas en dan.			εa	"kpεa	sec	üün	glüün	rouler
2. r ne se trouve jamais au début d'un mot.			εan	gεan"	scorpion	ü	"gü	brûler
Voici le reste de l' alphabet :			gw	-gwë	caillou	üü	"bhüü	tarir
Lettres Exemple	Traduction		in	"bin	fleur	u	"tu	oreille
Aa	"kaa	gale	iin	"iin	ou	uu	"tuu	sauce
An	"gan	tirer	l	"wl	parler	-Wo 'dho -kɔ (Les tons)		
Aan	saan	cadeau	u	"gbu-	fort	très haut		"dhü arbre
ao	kaɔ	perdrix	kw	=kwaa	main gauche	haut		'kɔ maison
aɔn	'daɔn-	araignée	ng ¹	gbeng	nuit	moyen		dë père
bh	-bho	cabris	oo	-zoo	chenille	bas		=zε termite
dh	dhe	mère	ɔ	'pɔ	credit	très bas		-dhɔ amour
ee	=wee	sel	ɔn	"yɔn	huile	très haut + très bas		"klang- singe
ε	"pε	déchirer	ɔɔn	=yɔɔn	sang	haut + très bas		'yënnng- soleil
εε	=wεε	moquerie	ö	pö	dire	moyen + très bas saa-		savon
εn	-gεn	piéd	öö	töö	panier	bas + très bas		=göö- iroko
εεn	=gblεen	long	u	"su	lune	moyen + très haut gεan"		scorpion
ë	dë	chose	un	bun	tombeau	moyen + haut		kpuu' souche
			uun	=yuun	asticot			

'Wɔn 'ö -gban =klang- -nu -bha

Dhioo

'ö

-Kwaa "Kɔdivua -sɛ 'gü -wɔn

'Wɔn 'ö -gban "dhɔɔ -dɔ -kpinng "dhiü -mɛ -nu -bha

'Wɔn 'dhe 'ö ya, -yö -dho mɛ "pɛpɛ 'kö 'wo -kɛ "dhɔɔ dɔ -mɛ -nu 'ka -kpinng "dhiü -dhe -nu, ziaan -gbeng =taa -dhe (karöfuu) -nu 'gü bha, =nɛ- -nu "piü 'gbaandhö.

"Su 'ö -kɛ -gbeko 'ka ya, -a -bha -dhekpacyi "saɔplɛ bha, 'yö =zang -nu 'dhö, =polisü -nu 'dhö, 'wo- pö =dhe mɛ 'bha 'ya 'dho- pö 'ö "dhɔɔdɔ =taa yö -bha

-kpinng "dhiü -dhe -zɛ -a "wɛɛ 'bha 'gü 'zü tongtongdhö. =Ya kɛ 'Biya, "dhɔɔ -dɔ -kɔ "dhiü -mɛ -nu 'wo dɔ -nu wo -kpinng "dhiü 'ö 'wo- -nu -dhe "kwi -wo 'gü 'banabana ('bana 'bana) waa- 'mɛ 'dhe -nu 'ö 'wo -ya -tabedhi -nu -bha bha, 'mɛ "su 'mɛ 'ö 'wo- kun =taa yö- -bha kö "dhɔɔ =kwɛɛ- -ya -gɔ, -wo -dho -a 'kun -a -mɛ -gɔ

'ö- -mɛ 'dhö -ya mü 'ö "dhamadhi -slaa. -A zü -yö -dho bho 'wɛɛ- "gblü kɛng dɔ (500.000) -ta 'ö dho 'ö yö- 'ka "milionng "saɔdo -bha. 'Pɛ 'ö- -mɛ yöö- 'go =zang =plöö, 'yö bha. =Ya 'gö mü, -a -mɛ -yö -dho -kaso kɛ. "Dhɔɔ =kwɛɛ- -nu 'ö 'wo dho- -nu 'kun- "dhü bha, =taama, -wo -dho -a -nu nu- -wɛɛ -mɛ -nu =nɛ -nu -dhe "wɛɛwɛ.

=Ya kɛ "dhü kö -kwaa 'gü ma -sɛ 'ka. 'Mɛɛ "su 'mɛ 'ü 'wɔn bha- ma ü -yɛɛbhaa, "iin mɛ 'bha -ta, 'ö 'ü -kɛ -zɛ wo "dhɔɔ dɔ -mɛ -nu bha, -a mɛ dɔ 'ka, ü -de 'to =bhlɛɛ 'gü kö =zang -nu 'wa 'dho ü -wɛɛdhe bho- "wɛɛwɛ.

"Kpungtaadhe -wɔn -bha

'Wɔn 'ö -Pamɛamɛ "yan -yö dɔ- 'gü "kwii "puu "sɛ 'gü 'Sɛnngtɛ

'Petɛɛsibuu

"Sɛgɔ -nu 'ö 'gü "gbudhe 'ö- -nu gɔ =dɛɛ "kpungtaadhe -to "dhü -sü 'gü bha, -a dɔ -mü =Dhusi "sɛ 'ka. -A -bha 'Pö- 'kpii- -mü Mɔsku 'ka. =Ya 'go mü 'yö "Sɛnng 'Petɛɛsibuu 'ö dɔ mü. -A 'Petɛɛsibuu yaan- -bha -dede bha 'yö "kwi gɔn 'ö -kɛ Valanngtɛn Vidrinö 'ka, waa- ö bha dhebɛ 'ö -kɛ Elena

Pɛɛkwalösökaya. 'ka, 'ö 'wo -kɛ =klang- "gblügblü -nu 'wo Nivɛɛsite mü, -a -nu -gɔmɛ -nu 'bha 'ka, "kɛɛ 'ö 'wo -kɛ kwa- zuudhalö, naɔ -ma 'gü 'sɛɛdhe, -Pamɛamɛ "taɔngdɛ -nu 'ka "sɛ bha- 'gü bha, 'wo -ya -sü 'ka -dhe bha- 'gü. Wo =nɛ 'ö "su 'ö -kɛ -gbeko 'ka 'ö "Kwi -ya -dhe zue bha, 'wo -Pamɛamɛ -bɛnzɛmɛ

'kpii- 'ö -kɛ =Kesɪ Dhifɔnnngsü 'ka bha, -a -dhe 'ka wo -gɔ "sɛ bha- 'gü mü kö 'sɛɛdhe 'kpii- 'ö -kɛ disɔngdheɛ, -wo kpö kpö -nu -ta "pu 'sɛɛdhe 'ka, 'ö -a -yö "kpenng -wɔn 'dhö 'dhö -yrü (desanngblɛɛ) -bha =dhekpacyi -kaɔng =plɛ ö ga "saɔplɛ (27) 'ka -kwɛ (2008) ya- 'gü, "Maadhö bha, kö 'wo-

-yɛ -totaamasü "dhiü ta- 'ka. =Kesɪ -yö kɛ -dho 'ö yɛ bha 'wo- "dhiü ta 'pö =dhe -kɔ bha- 'dhö. Kwaa- 'nɛ =Kesɪ bha, "kwi -nu bha -wo kɛ- -dheng -bun ö bun -kɔ -ta -dedewo... -Dhe -sɛngbɛ -nu 'kö 'wo mɛ "yan -bha kun "Sɛnng 'Petɛɛsibuu -pö bha- 'gü, -wo kɛ -niɛɛ -a 'kpiidhe 'gü.

Valanngten bha, 'wɔn 'dhe 'ö -kë =dhe -wo 'vionngso Mɔsku) -a 'dhö, Valanngten 'dhu 'wo- -dhe **Sogolɔnng** =**Madhi** 'ö waa- 'ö zuudhalö 'kpɪi- 'ö 'wo- -dhe mü Metro, -a dëmɛ 'dhu 'ka, -a 'dhö, -wo kë wo -ya =kesɪ -dhɛng -bha -sɛ, 'ö dho- 'ka "dhü 'ö -da 'ka Elena 'dhu 'wo- -dhe **Vaavaara** 'ö waa- =Kesɪ -nu 'wo gun 'kɔ do 'gü, -a 'dhö, -a -bha. Valanngten -yö kwa faan -dɔ -dedewo kö 'kwa kwa -dewo 'kun "gbu-. Kwa 'gü 'ya 'dho ga- .

Me =sɔv -pɛ -nu -wɔn

'Wɔn 'ö -gban 'zü -dhöö ta -wɔn -bha

N dheebhang, n dɛ -nu, -a 'dhe 'ö ya -Pamɛamɛ -yaa -blɛɛsü pö, 'yö 'go siɛ 'mü 'yö- 'bha pö siɛ ya. "Tüŋg 'ö 'kwa dɔ- 'gü ya mɛ 'yaa mɛ "tüŋg kë ta -pɛ doseng ta -sü 'gü. Yö =nɛ 'kwa- -kë, 'iin 'ö kwa dɛ -nu 'wo- -kë 'yö "kaflu waa- =kakao -nu bha -ö -waa wo ya, -tosɛa =ya kë kwa -bha "gbu- -dedewo kwaa- "pɛɛn -nu -ta bha. -A -wɔn 'gü, 'mɛ 'kö pɛ ta -dhe -zɛ, -a 'bha 'dhö ü -gɔ, kö -bhö ü 'gü dɔ "gbu- kö 'ü -dhöö -dhü ta. =Trɔɔn 'ö- 'gü, -a dhiang 'yaa zɛ -dedewo. -A -gɛn -mü =dhe kö -yö yö- -bha, ü- "yi -bho "dhɔɔgɔ doseng 'ka =plɛ. Dɔ 'ö 'kwa wo =dɛɛ ya, 'Biya "pɛɛn -ta, yö =nɛ mɛ 'gbɛ 'dhö- ta -sü 'ka. -A 'pö- -mɛ -nu oo-, -a 'mɛ -nu 'wo "kwi =plöö oo-, -wa ta -sü 'gü -ziisü. =Ya 'go yö -zɛ 'gü, ka -mɔɔ- -bha 'pö 'ö 'ka -mlü -bhlaa "gblügbü -nu kpɔ 'ö 'ka- -mlü "dhɔɔ -nu dɔ. 'Kwa 'ke- kë -kwaa -mlü -nu 'kun -sɛ. 'Kwa- 'dho pɛ -nu -kpa 'ö- -kpɛa -nu -wo to 'ö 'kwa- -nu =wɛnng. Pɛ see- "tüŋg 'yaa mü 'ö 'kwa dɔ- 'ka ya. Kö 'kwa- 'gü ma kö 'kwa =gwɛɛ bha 'aa -yö kë -oo?

'Wɔn 'ö -gban -potaasü -wɔn -bha.

Zuadhe 'ö -gban "trüüŋg -yua -bha

"Trüüŋg -yua -yö -bho -kaɔng do ö bha, "yua yaa -dede -mü. -A -wɔn 'gü, zuadhe bha -a -blɛɛsü -yö kë -kë "su 'ö -kë -gblɔdhe ('mɛ-) 'ka bha- 'gü. -Pamɛamɛ -yaa -blɛɛsü -dhiang zɛ. 'Wɔn -yö -gban "kubɪ -kaɔng "sɔɔdhu 'ö ga -yiisio (54) -bha. "Kɛɛ 'yö -gban dhebɛ -nu doseng =nɛ- -nu -bha. -A -nu -kwɛ zü -yaaga waa- ö 'gbu -ta. Mɛ 'bha -nu -wa -pö =dhe =ya kë "dhü kö 'waa woo 'nɛ 'kpɔ 'zü, kö mɛ "wɛɛ 'bha -nu -wa pö siɛ 'zü =dhe =ya kë "dhü kö woo 'nɛ 'kpɔ -sü yöö ziö -naa 'gü. "lin kö 'gü 'ö- -nu -bha bha yöö 'gö- -nu -bha. "lin 'zü kö 'gu 'ö- -nu -bha bha, yöö 'dho =taama. =Sua -mü dhiang "pɛpɛ bha- =gban 'ka. -Wa -kë "dhü kö -wo ka -din yɛn, "kɛɛ 'ka 'dho ka "tu 'to- -nu -wo -bha. -Kɔlookota 'kpɪi- do 'bha -yö "kpungtaa 'wo- -dhe INISEFË (UNICEF) -a 'gü mi do 'ö dɔktɛɛ 'ka -ya -pö kwa -dhe "dhü. "Sɛgɔ "gblügbü -kaɔng =plɛ ö ga "sɛapɛ (27) =nɛ 'ö 'wo "kpungtaa 'ö "trüüŋg -yua bha 'ö dhebɛ -nu -bha -a -nu 'gü. Kwaa- "Kɔdivuaa -sɛ -ya -nu kpö 'gü. "Yua 'ö bha 'nɛ -nu -wa -sü wo dhe -nu -bha. =Ya kë "dhü kö dhebɛ -nu -ka 'dho ka zua- =dhɔtrɔɔ =plöö -dhe 'ö ka "sɔɔ -a 'gü.

'Wɔn 'ö -gban troo -nu -bha me wɔkɔ -nu 'gü

-Pameame -bha 'dho 'ö- wo zuudhalö 'kpɪi- do 'wo- -dhe Metro -a =tuuabho

Metro bha, Valanngten Vydrine -ya gun yaa-dhiang zë =Kesi -dhe 'nu "Kɔdivuu. "Kee 'wɔn 'ö me 'dhö ma, 'waa 'wɔn 'ö me 'dhö -kpan -a -bha, 'waa do. -A -wɔn 'gü =Kesi -yö kē -dho Metro mü "dhü kö 'ö 'wɔn 'suaan- bho, 'ö dhe" 'kpɔ -nu kē Metro dëme waa zuudhalisi -nu 'wo mü -a -nu -gɔ.

=Dhe 'ö -kē =dhe =Kesi yöö do 'yaa =mɔɔ -bha kö 'ö 'dho, -a -nu -wo 'ö "se bha- 'gü, -a ma 'ö yaa- wo, 'ö 'go 'mü 'ö woo =de 'pö 'waa "kwi -wo ma bha, -a -wɔn 'gü 'yö, Metro dëme 'kpɪi- 'ö mü, -a 'dhu 'wo- dhe =**Madhi**, 'ö =klang- 'kpɪi- "dhiü Nivɛsite mü, "kee 'ö yö -zë 'ö "kwi -wo ma bha, 'ö -we -a -bha kö 'ö 'dho =Kesi dɔ-.

Zuudhalisi -nu 'wo mü waa- =Kesi -nu -bha -kpan 'kwë- -sü -yö -gun 'wɔn "dhia -sü -dede 'ka. -A "dhia -yö kē -ma -a -nu 'gü, -a ma 'wo- wo =dhe =Kesi -yö zuudha do kē -sü -bha "Kɔdivuaa, -a -wɔn 'gü.- Ziaawo "siasia bha, -wo kē =Kesi vite kö -yö nu -a -nu -gɔ mü -dhekpɔyi do bha- 'ka yɛn" "piü, kö 'wo "gbɛta -zë. "Kee =Kesi waa- =Madhi -nu

-bha "tüng -wɔn 'ko -sɔn, -wo kē- -ya =taama -gɔ.

'Wɔn -nu 'ö =Kesi "yan ö dɔ- 'gü mü, dhe" 'kpɔ 'bha -nu 'ö 'wo kpɔ wo 'ko -nu -gɔ, kwa -dho -kpan -a -nu -bha -Pameame "nimlɔɔ "dhe 'ö =taama 'gü.

"Yu -wɔn

-A -bha -yö -së "kee 'yaa- 'wɔn dɔ- 'ka

Gɔndënë bha, -wa -dhe "fledheya. 'Me bha 'pë 'ö gun- -gɔ =dhe sɔ 'dhö, 'yö gun- -bha -blɛ doseng 'ka. "Bhe" 'yaa 'dhö, =pang 'yaa 'dhö, =sabha 'bhaa 'dhö. 'Me bha =ya kē, =ya kē, 'yö =ya -Zlaan 'tɔ -siö -yaa pö : «"Eke -Zlaan 'Atanna ! -më 'ö 'a- -kē ü 'ka =tɔn. -Wë 'ö 'a- 'gü ya, 'bhaa- yö -ee ? N ga -sü -ziaan fië- -yö -dhö -tosea suu ya- -bha..."»

-Dhekpɔyi do 'ka, 'yö gun 'dho sië -dhe 'bha 'gü, 'yö -kpan "manggloo -dhü do -bha -kpinng "dhiü kö- me -nu =wa pëkë (tan), 'yö- "dhia -yö ma- 'gü -dedewo, 'yö ö bha -blɛ bha bho 'mü 'ö -ziö pë 'gü manggloo -dhü bha- =wlö, 'yö -da ö =geebɔɔ -dhü ('kpee-) -dede 'ka "manggloo 'gü, 'yö -ya ö -de "dhia bho -sü -bha "manggloo -bhösü 'ka -wëwëësü =dhe me -yö -më -kē.

"Kee -kaaga, 'ö dho -dhe -ga kö me do 'bha bha, =ya nu "manggloo -dhü bha- =wlö kö -ya pö sië : «Yaa', n pia" -ya dhi. -Zlaan ü -dhö -dedewo. 'Bha n kē -blɛ =sɔɔ -me 'ka =dɛ ! 'A ü 'tɔ -yö bho =dhe 'Atanna !» "Siasiabha kö 'me bha =ya lɔɔ =ya -blɛ "vlɔɔ dɔ 'me 'ö -wɪ bha- =kwɛɛ-. Kö -yaa pö : «Ma -blɛ -mü. Ü pia" "wɛ 'bha 'yii dhi.» 'Yö 'me 'dhe bha 'ö- pö : «-ɛɛ ! Bhi -zë ü -bha -yö -së -dhe, -blɛ -yö ü -gɔ 'yö 'ü- bho 'mü. Ma -zë -a "wɛ 'bha 'yaa n -gɔ.» 'Me 'ö -blɛ 'dhö gun- -gɔ bha, =dhe 'ö to ö do 'ka 'yö- pö : «'Ya ! =A 'wɔn ya n -bha -ziaan fië- -yö -dhö -wa !»

-Tosea bha -yö "dhü. Bhi 'ö 'ü pö -naa -Zlaan -zo =ya bho ü 'ka bha, ü -bha -yö -së 'ö -ziö 'ka me 'bha -nu -bha -ta. 'Bha 'dho ü "kaa bho-. "Kaa bho -me -dho 'yaa -Zlaan kē.

=Kesi Dhifnngsü

"Gwënnng

«"Siü kpuu' -me =në 'ö wü "mëng -me -zo -gban.» -Pameame -yaa pö "dhü kö -ya -pö =dhe 'kwa kwa 'ko -nu faan, 'kwa kwa 'ko -nu -ta 'kun -tosea 'gü.

Pë -Wlangda -sü

'Fetö, 'fetö, 'fetö : N dhe -nu, n -dë -nu, n dheebhang "pepe 'ö 'ka -kë danwo pö -me -nu 'ka, -Pameame -ya -pö kwa -dhe =dhe kwaa- 'fetö "iin troo 'kpii- -yö -dhö "su 'ö -kë -**yrü**, 'ö me 'bha -nu 'wo- -dhe 'zü -**buu -saa** "keε 'ö "kwi -zë 'ö- -dhe **desanngblë** bha, -a -bha -**dhekpacyi -kaong =plë ö ga "sacdo (26)** waa- ö ga **"sacple (27)** bha, -a 'ka **"Maadhö** -kwe do 'ö yö -a 'gü. 'Fetö bha -yö -gban kwa -dewo 'sëedhe 'gbε -dede 'ö woo zun "kpεnng -a -nu -wɔn -bha. =Ya kë "dhu", kö -ka ka baa- -dedewo. Kwaa- -dhεng -nu 'gbε -wo -dho 'go- "se "wεε 'gbε -nu 'gü 'ö 'wo nu.

'Ka ka bo 'sëedhe ya- -wo pö -sü 'ka, 'wɔn 'bha =ya kë ka -go kö 'ka pö yi -dhe, -ka 'sëedhe kë kö 'ka bo. Yii- 'dresü -mü **08 BP 857 Abidjan 08** 'ka. Tel. **08 18 08 88 / 06 39 04 88**

'Me -nu 'ö 'wo 'sëedhe 'ö ya- -kë, wo -mü =Sai Zoziasü , "Dhɔɔgbö Zafe, =Kesɩ Mɔyan Dhifɔnnɔsü, Valanngten Vidrinö waa- Elena Pɛlekwalösökaya 'ö- -nu =gban =plë 'wo go Dhusi 'ö -da "Anesü 'ö go 'Suisü , -a -nu 'ka.

-Pamebhamε

"Nimlᵁᵁ : 25 "Su : -Gbekᵁ -Kwε : 2008

"Su -bha 'sëédhε -mü *"Gwεεtaawo*
